

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Комунікативні компетентності науковця: психолого-педагогічний контекст

Освітній ступінь Третій освітньо-науковий

Спеціальність
Освітньо- наукова програма
Ступінь вищої освіти

034 Культурологія
034 Культурологія
Доктор філософії

Статус

Обов'язкова дисципліна

Семестровий контроль

Екзамен

Курс	1
Семестр	1-2

ECTS	3
Годин	90
Лекції	46
Семінари	14
Самостійна робота	30

Інформація про викладача

ПІБ	Андрущенко Тетяна Вікторівна, доктор політичних наук, професор
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=LOXJoDEAAAAJ&hl=uk&oi=sra
e-mail	tanya_atv@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні компетентності науковця: психолого-педагогічний контекст» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки аспірантів відповідно до навчального плану.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати аспіранти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Комунікативні компетентності науковця: психолого-педагогічний контекст», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень аспірантів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття психологічних механізмів та закономірностей комунікативних компетентностей науковців; сприяння в оволодінні системою знань про форми, види та функції спілкування; розширення навичок ефективної комунікативної взаємодії у соціальному середовищі майбутніх науковців, шляхом підвищення компетентності стосовно прийомів та методів ефективного спілкування, систематизація наявних знань із теорії спілкування для створення найбільш оптимального алгоритму ефективної комунікації у професійній сфері.

Основними завданнями даної дисципліни є розкриття змісту базових теоретичних психолого-педагогічних засад комунікативної сторони спілкування, опанування здобувачами вищої освіти навичок усвідомленого використання комунікативних технологій, розпізнавання й упередження маніпуляції у спілкуванні, використання мовних і позамовних засобів комунікації науковцями, сприяння формуванню комунікативних професійно важливих навичок у майбутніх науковців, педагогів музики.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні **знати:**

- сутність ключових понять комунікативістики, в тому числі – комунікативної компетентності науковця;
- цілі та завдання комунікації, підтримання корпоративної культури між науковцями, музикантами;
- наукові підходи до виділення рівнів, стилів і видів спілкування, психологічних каналів передачі інформації;
- основні канали передачі інформації, вербальні й невербальні засоби комунікації;
- специфіку міжособистісного спілкування;
- види комунікативних технологій і психотехнік, що використовуються в професійній діяльності музикантів, прийоми професіоналізації психотехніки мовлення;
- особливості репрезентації відомостей засобами масової інформації;
- способи встановлення й підтримання, своєчасного закінчення комунікативного контакту;

уміти:

- здійснювати діагностику соціокомунікативної ситуації;
- алгоритмізувати власні дії в залежності від умов і цілей комунікативного процесу;
- організовувати діалог у професійно значущих ситуаціях, обрати найбільш доцільний тип спілкування;
- розпізнавати інтенції (наміри, мотиви) особи, з якою відбувається спілкування, а також маніпуляції в спілкуванні;
- організувати комунікативну взаємодію, обрати оптимальні засоби комунікативного впливу на співрозмовника й нейтралізація у разі необхідності негативних проявів мовленнєвої поведінки у конфліктних ситуаціях.

що забезпечують формування практичних **компетенцій:**

- здатність до конгруентної вербальної та невербальної презентації себе;
- вміння вільно та тактично висловлюватись, володіння культурою спілкування;
- здатність до активного слухання, гнучкості та креативності у спілкуванні;
- здатність до аналізу та оцінки комунікативної діяльності співрозмовника;
- здатність до ефективного спілкування у спільній діяльності (запобігання та розв'язання конфліктів, прийняття спільного рішення);
- здатність адекватно застосовувати психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.

Кількість годин відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 120 години (3 кредити ECTS), із них аудиторних – 60 год., лекцій – 46 год., семінарських занять – 14 год., самостійної роботи – 30 год. Екзамен.

Перелік тем

Тема 1. Поняття інформаційно-комунікативного простору.

Тема 2. Спрямованість та види професійного спілкування.

Тема 3. Психолого-педагогічні канали передачі та сприйняття інформації.

Тема 4. Рівні та стилі спілкування.

Семінар-практикум: Рівні та стилі спілкування

Тема 5. Сутність ділового спілкування, його особливості в умовах діяльності науковця.

Тема 6. Мистецтво постановки запитань і підтримання ділової бесіди.

Семінар: комунікація у розмові.

Тема 7. Поняття мовленнєвих конфліктів. Способи їх попередження, шляхи подолання.

Семінар: Подолання конфліктів

Тема 8. Маніпуляції в спілкуванні: їх розпізнання та нейтралізація.

Семинар-практикум.

Тема 9. Психотехніки активного слухання, комунікативної діагностики співрозмовника, встановлення його психологічних особливостей і стану.

Семинар: Психотехніки активного слухання

Тема 10. Особливості здійснення зв'язків в умовах діяльності науковця. Чинники успішного спілкування.

Семинар: Комунікація в ансамблі, оркестрі. Спілкування з публікою мовою звуків.

Тема 11. Взаєморозуміння і взаємодія у спілкуванні. Технологія проектування та здійснення комунікацій.

Семинар: Комунікація та взаємодія у суспільстві

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
	Підсумкова контрольна робота	
5.	Екзамен	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь аспірантів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алан Піз, Барбара Піз «Мова рухів тіла», КМ-БУКС, 2017, пер. Наталья Лавская.
2. Бех І. Д. Категорія становлення в контексті розвитку “ОбразуЯ” особистості / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 1992. – № 3. – С. 9-21.
3. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К. :Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
4. Гіл Петерсіл «Новый код нетворкинга», Альпина Паблішер, 2016.
5. Гірник А. Б. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2003. 172 с.
6. Головаха Є. І. Психологія людського взаєморозуміння. Київ: Україна: Інститут соціології НАН України, 2002. 700 с.
7. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції : навч. посіб. / О. Є. Гуменюк. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 310 с.
8. Ден Роем «Говори та показуй», Віват, 2017.
9. Загальна психологія / За ред.. Скрипченко О. та ін.: Підручник. Київ: Либідь, 2005. 464 с.
10. Касаткін С. Ф. Майстер спілкування. Поради практикуючого психолога. Санкт-Петербург, 2002. С. 23.
11. Кейт Ферраці «Ваш надійний тил. Як налагодити зв'язки, що приведуть до успіху», КСД, 2018, пер. Д. Кушнір.
12. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): Навч. посіб. Київ: Освіта, 1998. 255 с.
13. Кріс Андерсон «Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів»Наш формат, 2016, пер. Олександра Асташова)
14. Людмила Калабуха «Почніть говорити “НІ”. Як упевнено відмовляти та викликати повагу», Мандрівець, 2017.
15. Максименко С.Д., Забродський М.М. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування). С.Д., Максименко М.М. Забродський– К., 2005.
16. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури. Київ, 1998. 234 с.
17. Морозов А. В. Психология явления. СанктПетербург: Изд-во «Питер», 2000. 512 с.
18. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2003. - 448 с.
19. Патрик Кінг «Стратегії і тактики спілкування», #книголав, 2017, пер. Маріанна Восковнюк.
20. Прибутько П.С. Конфліктологія : навч. посібник : рекомендовано МОН / П.С. Прибутько. – К.: КНТ, 2010. – 136 с.
21. Психологія особистості : словник-довідник / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
22. Психологія: Підручник. / За ред.Трофімов Ю. Л. Київ: Либідь, 2003. 560 с.
23. Роберт Чалдіні «Переконання. Революційний метод впливу на людей», КСД, 2017, пер. Тетяна Микитюк.
24. Семиченко В. А., Заслуженюк В.С. Психологія та педагогіка сімейного спілкування : навч. посібник : рекомендовано МОН України / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К.: Веселка, 1998. - 214 с.
25. Сергеєнко О.П., Столячук О.А., Коханова О.П. Загальна психологія : навч. посібник : рекомендовано МОН України./ О.П. Сергеєнко, О.А. Столячук, О.П. Коханова. – К.: Центр учбов. л-ри, 2012. – 456 с.
26. Соціальна психологія / За ред. Л. Є. Орбан. Івано-Франківськ, 1994. 324 с.
27. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навч. пос. Київ: ЦУЛ, 2005. 336 с.
28. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 224 с.
29. Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Андрущенко Т.І., Антонюк О.В., Беспалий В.А., Бровко М.М. Федоренко М.О. та ін.; за заг. Ред. проф. М.О. Тимошенка. К. – Чернівці: Букрек, 2020. 624 с.
30. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посіб/ І. М. Цимбалюк. – К.:Професіонал, 2004. – 304 с.
31. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: Навч. пос. Київ: Професіонал, 2004. 304 с.
32. Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change / Albert Bandura // Psychol.Rev., 1977, V.84 – P. 191-215.
33. Charles Covey, Dale Manson. Communication Psychology: 4 BOOKS IN 1 - Practical guide for increase your conversation skills and stop procrastinating with 12 rules on the most effective communication using emotional intelligence Paperback – March 10, 2019.
34. Chase Hill. Stop People Pleasing: How to Start Saying No, Set Healthy Boundaries, and Express Yourself Paperback – September 21, 2020.

35. Emotional Pathway .How to Analyze People with Psychology: The Ultimate Guide to Speed Reading People through Body Language Analysis and Behavioral Psychology Paperback – July 16, 2019.
36. Ian Tuhovsky. Communication Skills: A Practical Guide to Improving Your Social Intelligence, Presentation, Persuasion and Public Speaking (Positive Psychology Coaching Series Book) (Volume 9) Paperback – July 11, 2015.
37. James W Williams. How to Read People Like a Book: A Guide to Speed-Reading People, Understand Body Language and Emotions, Decode Intentions, and Connect Effortlessly (Communication Skills Training) Paperback – March 17, 2020.
38. Judy Dyer. Empaths and Narcissists: 2 Books in 1 Paperback – July 14, 2020.
39. Maslow A. H. Motivation and Personality / Abraham Maslow. – N.-Y., Harper and Brothers, 1954. – 411 p.
40. Patrick King . Better Small Talk: Talk to Anyone, Avoid Awkwardness, Generate Deep Conversations, and Make Real Friends Paperback – April 13, 2020.
41. Patrick King. Establishing Boundaries: How to Protect Yourself, Become Assertive, Take Back Control, and Set Yourself Free (Be Confident and Fearless) Paperback – July 13, 2020.
42. Patrick King. How to Listen with Intention: The Foundation of True Connection, Communication, and Relationships (How to be More Likable and Charismatic) Paperback – June 16, 2020.
43. Patrick King. The Science of Social Intelligence: 45 Methods to Captivate People, Make a Powerful Impression, and Subconsciously Trigger Social Status and Value [Second Edition] (The Psychology of Social Dynamics) Paperback – May 25, 2020.
44. Patrick King. Think Like a Psychologist: How to Analyze Emotions, Read Body Language and Behavior, Understand Motivations, and Decipher Intentions Paperback – November 4, 2019.